
OPERAČNĚ TAKTICKÁ PŘÍPRAVA

NĚKTERÉ POZNATKY A ZKUŠENOSTI Z ORGANISACE A ŘÍZENÍ BOJE

Plukovník J. Lalo

Přestože se již mnohá teoretická pojednání zabývala otázkou organizace a způsobem vedení boje, chci svým článkem rozšířit některé zvlášť důležité prvky, které mají rozhodující vliv na úspěšné splnění úkolu. Ve svém pojednání chci se opřít o praktické zkušenosti, získané při velitelsko-štábních cvičeních a při cvičeních s vojsky, a hlavní důraz položit na činnost velitele a štábu.

Předem chci zdůraznit, že organisovat a dobře řídit boj může jen ten velitel, který dokonale zná svůj štáb, ví, kterému náčelníkovi v jakém rozsahu vydat pokyny pro zabezpečení boje, aby již mohl pracovat samostatně. Dalším předpokladem je stmelení štábu v jeden bojový kolektiv, který své úsilí plně zaměří na včasné rozpracování rozhodnutí velitele a na jeho doručení vojskům.

Dělba práce u jednotlivých funkcionářů, ať jde o operační oddělení, štáb dělostřelectva nebo týlu, zaujímá neposlední místo, má-li být úkol splněn úspěšně a včas. To znamená, že každý funkcionář ví předem, které dokumenty bude zpracovávat nebo se na nich podílet ve spolupráci s ostatními náčelníky. Práci značně urychluje znalost obsahu jednotlivých dokumentů bez používání tak zvaných „šimlů“, neboť tím se ztrácí jen čas a zdržuje celý štáb. Je pochopitelné, že takový kolektiv a štáb nelze vytvořit až před samým cvičením, nýbrž že je to výsledek celoroční úsilovné práce, kde nestačí provést jen plánované štábní nácviky, ale je třeba hledat příležitosti a způsoby, jak práci štábu zdokonalit.

Abych byl konkrétní:

Náš štáb a štáby podřízených útvarů při velitelsko-štábním cvičení a cvičení s vojsky byly hodnoceny dobře a úkol splnily. Výsledek nebyl náhodný.

Štáb divise kromě plánovaných cvičení a štábních nácviků provedl dvakrát štábní cvičení v terénu s pojítky, dále se plně podílel na řízení taktických cvičení v praporu a pluku. Časté výjezdy příslušníků štábu divise k podřízeným útvarům s cílem pomoci jim při plnění plánu bojové a politické přípravy, při nácviku bojové pohotovosti pomohly štábu odhalit nedostatky a učinit včas opatření k jejich odstranění. Mnohé letučky zpracované jednotlivými náčelníky při řešení taktických úkolů, přezkoušení obsahu a zpracování jednotlivých grafických dokumentů též zkvalitnily práci štábu.

Rovněž nácviky bojové pohotovosti jak štábu divise, tak i podřízených útvarů byly spojovány s výjezdem do terénu, s rozvinutím VS, s jejich přemístěním, se zjednááním spojením s podřízenými útvary a se zapracováním

váním potřebných dokumentů spojených ve většině případů s přesunem jednotek a rychlým doručením rozhodnutí velitele vojskům.

To je jen krátký souhrn opatření provedených štábem divise a podřízených útvarů k dosažení sladění práce štábu a znalosti povinností při řešení taktických úkolů. Z toho nám závěrem vyplývá, že hlavní podmínkou úspěchu při plnění úkolu je

- sladění a stmelení celého štábu svazku, která je výsledkem ne jednorázového štábního nácviku až před samým cvičením, nýbrž následkem soustavného a cílevědomého stmelování a řízení štábu při plnění dílčích úkolů v průběhu celého výcvikového období.

Tímto krátkým úvodem jsem sledoval cíl zdůraznit a poukázat jen na nejzákladnější vlastnosti štábu, bez nichž nemůže úspěšně plnit úkoly v soudobém boji, a na způsob, jak je možné těchto nutných podkladů dosáhnout.

Jednou z dalších, neméně důležitých podmínek úspěchu je zásada poskytnout podřízeným útvarům co nejvíce času.

I když je tato zásada všem našim velitelům dobře známa, není v praxi dodržována a já chci prakticky ukázat, jak má pracovat velitel a štáb, aby tuto zásadu dodrželi. Předem je třeba si uvědomit, že tuto zásadu nelze uskutečňovat vydáváním neúplných a nekonkrétních rozkazů, neboť tím pak vznikají nejasnosti a dodatečné vysvětlování jen zdržuje. Aby tato podmínka úspěchu byla splněna, ukázalo se nutným dbát zejména těchto hlavních zásad:

- odstranit nerovnoměrnost pracovního zatížení štábů podřízených útvarů, to znamená jejich nečinnost v době, kdy štáb divise pracuje na rozhodnutí velitele, a jejich přetíženost po přijetí rozkazu velitele divise,
- zkrátit na minimum dobu potřebnou k vyslechnutí informačních zpráv tím, že
 - a) si jednotliví náčelníci připraví odpovědi na otázky, které jim velitel divise předem stanoví, a že
 - b) některé náčelníky velitel divise nevyslechne a potřebná opatření zahrne přímo do svého rozhodnutí,
 - c) není třeba provádět rekognoskaci jako nutný prostředek pro rozhodnutí velitele, nýbrž je vydat na mapě,
 - d) rekognoskace se zúčastnit ve formě kontroly a pomoci v době, kdy se provádí na stupni pluk—prapor, a přitom podle potřeby upřesnit úkoly.

Při rozboru činnosti velitele a štábu budu opět vycházet z konkrétního případu při cvičení s vojsky.

Divise po přechodu armády z útočné do obranné operace byla vyvedena do druhého sledu, do hloubky asi 50 km a po doplnění materiálu dostala úkol připravit v součinnosti s ostatními svazky armádní protiúder nebo bránit 2. PO, které za tím účelem bylo nutné budovat. Pohotovost divise k plnění těchto úkolů, tj. k provedení armádního protiúderu nebo k obsazení 2. PO, měla divise stanovenu třetího dne v 17.00 hodin v prostoru soustředění.

K dispozici tedy byly celkem tři dny a dvě noci.

Za tuto dobu bylo třeba učinit všechna opatření zabezpečující úspěšné splnění úkolu, jako je

- provést rekognoskaci,
- vydat rozhodnutí,
- organisovat součinnost,
- přesunout divisi k budování 2. PO a opět ji přesunout do prostoru soustředění, kde měla dosáhnout pohotovosti.

Vzhledem k časové tísní se velitel rozhodl:

Rekognoskaci v terénu neprovádět, rozhodnutí vydat na mapě nejpozději do tří hodin po přijetí rozkazu a úkoly plukům upřesnit téhož dne při provádění rekognoskace pluk—prapor, a to osobně, svým zástupcem a náčelníkem štábu s některými pomocníky operačního oddělení a náčelníky druhů vojsk. Organizaci součinnosti provést druhého dne v ranních hodinách na stupni divise—pluk, tj. v době, kdy jednotky pluků budou již ve svých úsecích budovat obranu. Divisi k budování obrany bylo třeba přesunout téhož dne ve večerních hodinách, to znamená, že musela být provedena rekognoskace nejméně do rot vto, zahrnujíc v to osy přesunu a zabezpečení regulace.

Jaká byla činnost velitele a štábu a kolik času spotřebovali na vlastní práci?

Velitel divise dostal rozkaz velitele armády dne D-3 v 8.00 hod. Po prostudování rozkazu se svým zástupcem, s náčelníkem štábu a s náčelníkem operačního oddělení vydal tyto pokyny:

Náčelník štábu:

- Informujte štáb o úkolu divise.
- Pokyny štábu pro zpracování mého rozhodnutí vydám v ... hod.
- Informační zprávy vyslechnu od ... do ... hod. Čas a pořadí jednotlivým náčelníkům stanovte vy.
- Své rozhodnutí vydám v 10.00 hod.; na tuto dobu povolejte velitele útvarů.
- Velitele útvarů upozorněte, že rekognoskaci musí zahájit nejpozději ve 12.30 hod. a během dnešního dne musí být skončena rekognoskace až na stupni rota.
- Přesun jednotek do obrany začít se setměním.

Velitel divise po vydání pokynů náčelníkovi štábu ujasnil si úkol a připravil se vydat pokyny příslušníkům štábu.

Náčelník štábu po svém odchodu nařídil 1. pomocníku náčelníka operačního oddělení, aby ihned zavolal náčelníky štábů střeleckých pluků s pomocníky, aby je krátce informoval o další pravděpodobné činnosti útvarů a vydal jim podklady potřebné pro jejich práci, jako je doba provedení rekognoskace, organizace součinnosti, příprava jednotek k přesunu apod. Tim zabezpečil, že štáby útvarů nezůstaly v době, kdy štáb divise rozpracovával rozhodnutí velitele, nečinnými a mohly již přistoupit k řešení některých menších úkolů, jako je vydání rozkazu velitelům praporů pro

účast při rekognoskaci, doba odjezdu, příprava pořádkové služby, příprava jednotek k přesunu a jiné úkoly.

Zároveň s informací náčelníka štábu zakresloval náčelník operačního oddělení úkol divise na předem připravenou mapu 1 : 25 000 s tím cílem, aby si někteří náčelníci v nutném případě mohli pak některé údaje samostatně upřesnit a nezdržovali zbytečnými dotazy ostatní funkcionáře štábu.

Dále vydal náčelník štábu všeobecné pokyny pro zpracování dokumentace, stanovil její rozsah a pořadí a upřesnil časově, do které doby které dokumenty zpracovat a vydat jednotkám. Podrobnější pokyny pak vydal po rozhodnutí velitele.

Pro vydání pokynů velitelem divise zůstali jen ti náčelníci, kteří se přímo podílejí na přípravě rozhodnutí velitele, a ostatní již mohli pracovat na potřebné dokumentaci podle uvedených podkladů.

O další činnosti štábu se zmíním ještě později.

V stanovenou dobu přistoupil velitel divise k vydání pokynů. Při tom se zaměřil na nejzákladnější otázky, které si potřeboval ujasnit do vydání svého rozhodnutí.

Aby štáb své podklady mohl konkrétněji zaměřit ke splnění úkolu, uvedl velitel divise zásadní otázky zámyslu a zdůraznil, aby při zpracování podkladů pro jeho rozhodnutí vycházeli z toho, že úkol zamýšlí plnit vybudováním obrany do celé hloubky, systémem rotních ohnisek odporu s rotními protitankovými opěrnými body k obraně důležitých a dominujících terénů celků s důrazem na protiatomovou ochranu vojsk.

Hlavními silami chce bránit levou část obranného pásma.

Bojovou sestavu mít ve dvou sledech, a to vpravo 66. sp, vlevo 62. sp. S druhým sledem, tj. 64. sp a tsp plánovat provedení protizteče. Byl-li by prováděn protiúder, provést jej dvěma pluky a tankovým plukem v prvním sledu.

Přesun jednotek k budování obrany provést dnes během noci.

Informační zprávy vyslechně ve formě dotazů od 9.15 do 9.50 hod.

Dotazy budou tyto:

Náčelník průzkumu:

- pravděpodobný zámysl nepřitele,
- pravděpodobná bojová sestava nepřitele při boji o 1. PO a o 2. PO,
- návrh na organizaci průzkumu při boji o HPO a během boje v hloubce se zaměřením na zjišťování zbraní hromadného ničení.

Ženíjní náčelník:

- ženíjní zabezpečení obrany, při čemž se zaměřit na zatarasování, čítajíc v to chemické miny a zápalné látky,
- radiolokační maskování,
- návrh na rozdělení ženíjních sil a prostředků.

Chemický náčelník:

- organizace chemického a radiačního průzkumu,
- návrh na opatření proti zbraním hromadného ničení,
- návrh na rozdělení chemických sil a prostředků.

Velitel dělostřelectva:

- dělostřelecké zabezpečení obrany a protiztečí,
- návrh na uskupení dělostřelectva i s protitankovými prostředky a s protiletadlovým dělostřelectvem.

Náčelník týlu:

- návrh na materiální zabezpečení,
- návrh na zdravotnické zabezpečení s přihlédnutím k odstranění následků zbraní hromadného ničení,
- návrh na rozmístění týlových útvarů a zařízení.

Náčelník štábu:

- návrh na organizaci přesunu jednotek,
- návrh na uskupení sil a prostředků při provádění protiúderu a při obraně 2. PO,
- návrh na opatření proti zbraním hromadného ničení,
- organizace velení.

Pro krátkost doby nevyslechl tedy velitel divise ZVTV, náčelníka PVO a potřebné otázky vzhledem k znalosti situace zahrnul do svého rozhodnutí.

Bojové zabezpečení přesunu, protiúderu a obranného boje byly řešeny v nařízeních, která velitel divise dodatečně schválil, a nezabýval se proto jimi při vyslechnutí informačních zpráv.

V době, kdy jednotliví náčelníci pracovali na podkladech, připravoval si velitel divise se svým zástupcem rozhodnutí. Po vyslechnutí informačních zpráv je vydal a bylo zároveň náčelníkem operačního oddělení zakreslováno na mapu 1 : 25 000 s cílem, jak již bylo uvedeno.

Po vydání rozhodnutí vydal velitel pokyny pro organizaci přesunu, pokyny pro bojové zabezpečení a pro ženíjní budování obrany, dále pokyny pro politické zabezpečení, pro bojovou činnost v noci, pro odstranění následků zbraní hromadného ničení a nakonec pokyny pro další práci štábu, v nichž nařídil, na co zaměřit hlavní úsilí štábu a kterým útvarům pomoci při plánování a přesunu. Kromě pokynů, které vydal velitel divise, dostali jednotliví náčelníci pokyny (rozkazy) velitelů druhů vojsk armády a měli dostatek podkladů pro svou další činnost.

Při činnosti velitele jsem se nezabýval otázkou kalkulace času a chci jen poukázat, že rozhodnutí velitele čítajíc v to vyslechnutí informačních zpráv, vydání pokynů, jak je uvedeno, trvalo celkem 180 minut. Zbytek času prvního dne byl dán k dispozici podřízeným útvarům.

Nyní vyvstaly před štábem divise prvního dne ještě dva hlavní úkoly. Bylo třeba doručit rozhodnutí a rozkazy velitele vojskům, zúčastnit se rekognoskace u pluku a organisovat přesun divise.

Jak tedy byla organisována práce celého štábu?

Předem, ještě do přijetí rozkazu velitele armády, byl zpracován plán činnosti štábu, v němž byly uvedeny hlavní úkoly všeobecně a po přijetí rozkazu byly konkretisovány. Plán se nezpracovával dosavadní formou ka-

lendářního plánu, nýbrž formou tabulky, v které byly uvedeny údaje podle těchto jednotlivých sloupců:

- den,
- úkoly (provedení rekognoskace, zpracování grafického plánu přesunu, zpracování grafického plánu, kontrola pohotovosti regulační služby, kontrola přesunu jednotek),
- doba (od — do),
- kdo zpracuje (zúčastní se),
- v součinnosti s . . . ,
- kdy a komu odeslat,
- kdy a kam odeslat ke schválení,
- přesun prostředky.

Zpracovaný plán byl vyvěšen v operačním sále, každý měl možnost do něho nahlédnout a nebylo třeba vydávat ještě podrobnější pokyny a stanovit úkoly jednotlivým náčelníkům.

Tímto plánem bylo dosaženo organisovanosti práce štábu a zaručeno včasné splnění úkolu.

Osvědčilo se nám povolat pomocníky náčelníků štábu střeleckých pluků na štáb divise současně s náčelníkem štábu. Ti se na plánování přesunu přímo podíleli a mohli pak bez studia dokumentů připravit vlastní přesun, i pořádkovou službu již v době, kdy velitel pluku a náčelník štábu byli na rekognoskaci. Myslím, že tuto zásadu je třeba uplatňovat i na stupni divise—armáda. To znamená, jakmile dojde rozkaz veliteli armády, ihned povolat náčelníky štábu a náčelníky operačního oddělení divisi na štáb armády, kde by již předem dostali některé, i když méně konkrétní podklady, a mohli tak přistoupit k organisaci práce štábu ke splnění nastávajícího úkolu.

Pomocník náčelníka štábu pluku vydal do příchodu velitele pluku již pokyny náčelníkům štábů střeleckých praporů a zástupcům velitelů samostatných jednotek, kteří se rekognoskace nezúčastnili, takže mohli připravit jednotky k plnění úkolu.

Po návratu velitele pluku z rekognoskace informoval ho o rozkazech došlých ze štábu a uvedl, jaká opatření učinil. Velitel pluku opatření schválil nebo je krátkými rozkazy doplnil.

Rovněž do příchodu velitele divise byl již zpracovaný plán přesunu pod vedením náčelníka oddělení ve výpise doručen vojskům a bylo možno přistoupit k splnění jednoho z nejdůležitějších úkolů, tj. přesunout jednotky divise k budování obrany. Do doby zahájení přesunu byla podle plánu již překontrolována pohotovost regulační služby a příslušníci štábu pak plnili své úkoly podle předem zpracovaného plánu.

Tímto způsobem byly splněny úkoly prvního dne.

Druhého dne pak štáb divise pokračoval ve zpracovávání dokumentů a organisoval součinnost.

Nyní několik poznatků z organisace součinnosti a krátce o způsobu provedení.

Často se mluví o tom, že organisaci součinnosti je možno provádět dvěma způsoby. Jeden způsob záleží v tom, že se provádí formou vyvozací, kdy jednotliví náčelníci hlásí v terénu veliteli divise, jak si před-

stavují nebo chtějí plnit úkoly, a druhý způsob, že velitel vzhledem k tomu, že má zcela ujasněnu otázku úkolů jednotlivých druhů vojsk, organizuje ji formou rozkazu. V prvním způsobu organizace součinnosti vidím jen nevýhody, a to, že zpravidla trvá 4 až 5 hodin, je rozvláčná a nezaručuje jasnou představu podřízeným velitelům, jak velitel chce úkol plnit. Tento způsob se nám neosvědčil a používáme druhého způsobu. Tu však je podmínkou, že se na organizaci součinnosti musí velitel připravit, a to právě formou dotazů u jednotlivých náčelníků před vlastním zahájením organizace součinnosti. Organizace součinnosti prováděná tímto způsobem má potřebný spád, není rozvláčná a dává podřízeným velitelům ucelený obraz zámyslu velitele a způsobu ničení nepřítele.*)

Několik slov o obsahu organizace součinnosti. Obvykle se začíná opakováním úkolu divise. I tento prvek pokládám za zbytečný, neboť úkol velitele divise již slyšeli při rozhodnutí a provádění rekognoskace. Nám se osvědčil na příklad tento obsah:

— Jak uskupit sestavu divise do doby pohotovosti vzhledem k pravděpodobnému zámyslu nepřítele. Tu uvede bojovou sestavu střeleckých pluků, prostory rozmístění a VPS. Dále prostory rozmístění DDS, DPLDS, DPTZ, POZ, ŽZ, CHZ, VS a VP divise, ZVS a TVS, dále rozmístění týlu, DO, MSO apod. Tím je dosaženo vzájemné informovanosti všech funkcí a každý ví, kde koho má hledat, když to bude nutné. V souvislosti s tím řeší náčelník štábu otázku spojení. Dále přistoupí k podrobnému rozboru pravděpodobného zámyslu nepřítele a stanoví úkoly v pořadí, jak budou plněny.

Na příklad v obraně předem budou stanoveny úkoly průzkumu, letectvu, dělostřelectvu a tak postupně jednotkám, ke kterým se nepřítel přiblíží na dosah účinku jejich zbraní.

V další části rozebere možné varianty a v souvislosti s tím stanoví úkoly jednotlivým druhům vojsk. Zabývá se podrobně otázkou odstranění následků při použití zbraní hromadného ničení a rozebere:

- kdy a do kterého prostoru může nepřítel použít atomových pum a atomových granátů,
- jak organisovat chemický a radiační průzkum,
- jaká bude činnost jednotek praporu, které nebyly zasaženy,
- jak a kterými prostředky organisovat pomoc,
- v kterém případě zasahuje velitel divise všemi svými prostředky,
- kam odsunovat raněné,
- kam umístit zálohu materiálu,
- jaká vyčlenit pojítka,
- kde rozvinout MSO,
- které důstojníky z jednotlivých oddělení štábu divise vyčlenit jako řídicí skupinu při odstraňování následků.

Tyto údaje pak byly hlavním podkladem štábu při zpracování plánu ochrany vojsk při použití zbraní hromadného ničení. Nelze tedy zpraco-

*) Operačně taktická příprava velitelů a štábů vyžaduje již delší dobu provádět organizaci součinnosti druhým způsobem, který doporučuje autor. (Poznámka redakce.)

vávat plán dříve, než velitel divise rozebral otázky na organizaci součinnosti. Jinak se může stát, že plán je nereálný a že se dokonce vyskytují názory, že není třeba jej zpracovávat.

Potom rozebere otázky bojového zabezpečení se zaměřením na průzkum a PVO, nařídí, jaká opatření učinit pro bojovou činnost v noci, popřípadě řeší další otázky spojené s materiálním zabezpečením jednotek a systém velení podle jednotlivých variant.

V závěru organizace součinnosti odpoví velitel divise na případné dotazy a konkrétními otázkami se u některých funkcionářů přesvědčí, jak je pochopili.

Konečně chci ještě podotknout, že organizace součinnosti je jedním z předních úkolů velitele a štábu, neboť je jediným prostředkem, jak vzájemně přímo v terénu sladit úsilí podřízených útvarů a jednotlivých druhů vojsk ke splnění daného úkolu. Musí být prováděna formou velitelskou, neboť ve své podstatě je rozkazem pro podřízené útvary.

Jedním z důležitých úkolů velitele v přípravném období je přezkoušet, jak byl boj naplánován, zda rozkazy byly vydány ve smyslu jeho nařízení.

Hlavní důraz musí položit na kontrolu souladu všech opatření a nařízení zpracovaných jednotlivými náčelníky, aby si vzájemně neodporovaly a zabezpečovaly těsnou součinnost mezi jednotlivými druhy vojsk.

Osvědčilo se nám tyto informační zprávy vyslechnout za účasti všech hlavních funkcionářů, neboť prohlubují vzájemnou informovanost a případné nesrovnalosti mohou být odstraněny na místě.

V organizaci práce velitele a štábu v přípravném období rozvedl jsem jen hlavní poznatky a zkušenosti, které přispěly k úspěšnému splnění úkolu a jsou vesměs zaměřeny na organizaci a přípravu obranného boje.

Některé poznatky z velení

Pokud jde o otázky velení, osvědčilo se nám vzhledem k poměrně široké frontě a k různým variantám nezaujímat předem VPS. Mít je připraveno v pohotovosti na VS a odtud na začátku boje velet. Po odhalení pravého zámyslu nepřítele a rozhodnutí pro některou z předem plánovaných variant zaujmout příslušné, předem připravené VPS a z něho dále řídit boj.

V každém případě bude nutno zaujmout VPS při provádění protizteče druhým sledem.

Za zmínku ještě stojí poukázat na organizaci VPS, zvláště pokud jde o počet osob i pomocných jednotek a o počty automobilní techniky.

Kromě nutných funkcionářů byly na VPS tyto pomocné jednotky: ženijní hlídka 1 + 3, chemická hlídka 1 + 2, regulační skupina 1 + 3 a ze spojovacích jednotek jen obsluha telefonních přístrojů a rádiových stanic. Dále byla přítomna ještě pozorovací hlídka v síle 1 + 2, organizovaná náčelníkem průzkumu a umístěná 500 m mimo vlastní VPS. Organizovat vlastní strážní zajištění nebylo třeba, protože tento úkol plnila zároveň chemická hlídka a bylo možno ji zesílit ženijní hlídkou nebo skupinou.

Touto organizací se značně zmenšil počet motorových vozidel. Celkem byla na VPS tato vozidla: rádiová stanice velitele divise s podřízenými útvary, rádiová stanice s velitelem armády, rádiová stanice velitele dělostřelectva s podřízenými útvary, rádiová stanice s velitelem dělostřelectva

armády, součinnostní rádiová stanice a rádiová stanice pro samostatný směr s průzkumem. Celkem tedy 6 rádiových stanic, 1 štábní autobus, 1 vůz spojovacího linkového materiálu, 1 vůz pomocných jednotek, divisní terénní automobil pro nutné výjezdy a divisní spojky na motocyklech.

Uvedený počet vozidel zabezpečoval možnost bojového chování, rychlé přemísťování a neskýtal nepříteli výhodné cíle pro napadení letectvem a dělostřelectvem.

Dále je nutno zdůraznit to, že VPS bylo umístěno v zákopovém systému jednotek mimo dominující výšiny.

Touto organizací a přísným dodržováním pořádku byly vytvořeny předpoklady k úspěšnému splnění úkolu.

Řízení boje probíhalo podle dosud platných zásad a nebudu se o tom šířit. Chci se však pozastavit u některých zvlášť důležitých poznatků, které ve svém souhrnu mají velký význam a přispívají k úspěšnému řízení boje. Je to především vzájemná informovanost celého štábu a to, jak jsem již uvedl, v přípravném období a zvláště v období vedení boje nabývá na své důležitosti.

Ne všichni funkcionáři štábu mají možnost získávat zprávy od podřízených útvarů rádiovým nebo linkovým spojením. Získávají je jen hlavní náčelníci a tu pro ně vyvstává další povinnost — informovat podřízené o situaci a úkolech, které velitel vydal, aby pak iniciativně a samostatně mohli řešit případné úkoly. Tyto povinnosti na VS v našem případě plnil náčelník štábu pomocí dispečinku nebo krátkým shromážděním příslušníků v operačním sále, kde je informoval o situaci a o rozhodnutích velitele a vydával další potřebné rozkazy.

Na VPS plnil tyto úkoly náčelník operačního oddělení.

K živému řízení boje, zejména vzniknou-li složité situace, při změně úkolu, jako zasazení druhého sledu, při odstraňování následků po atomovém úderu apod., je nutno mít kromě styčných důstojníků skupinu důstojníků štábu, která je schopna co nejrychleji provést příslušná opatření velitele u podřízených vojsk.

Ještě několik poznámek k dokumentaci. Domnívám se, že ústředním dokumentem pro řízení boje musí být pracovní mapa. Je nutno zavrhnout pracné a zdlouhavé zpracovávání řady dokumentů, které zbytečně oddalují štáb od jeho hlavní úlohy — od kontroly a pomoci ve vojskách. Není na příklad třeba zpracovávat plán ochrany proti zbraním hromadného ničení na stupni pluk, rovněž otázky součinnosti je výhodnější na stupni divise — pluk napláňovat graficky na mapě podle variant a nikoli ve formě tabulky. To má dále tu výhodu, že velitel může podle vývoje boje použít tohoto grafického plánu jako své pracovní mapy a má pak všechny podklady pro rozhodování vzhledem k té nebo oné prováděné variantě. Kromě toho bude nutno oprostít naše dokumenty, zejména nařízení pro bojové zabezpečení, od reglementárních opatření, která jsou samozřejmá, stanovená řády a řešit v nich jen konkrétní úkoly na základě skutečné situace.

Po této stránce se zdá v obraně „Plán PTO“ jako zvláštní dokument zbytečný, neboť PTO je základ a kostra obrany a musí být součástí každého dokumentu, zejména vševojskového.

V obraně se ukázalo nutným zpracovávat na stupni divise tyto vše-vojskové dokumenty:

- bojový rozkaz,
- grafické rozhodnutí na mapě,
- schéma součinnosti na mapě podle jednotlivých variant,
- plán přesunů, zároveň s organizační pořádkové služby (provádí-li se),
- plán ochrany proti zbraním hromadného ničení s potřebnými nařízeními pro útvary.

*

Ve svém krátkém pojednání jsem rozvedl některé praktické zkušenosti, získané při velitelsko-štábních cvičeních a při cvičeních s vojsky. Jsem si vědom, že uvedené příklady nedávají, ba ani nemohou dávat ucelený návod, jak a za které situace jednotlivé případy řešit. Mám však za to, že hlavním jejich kladem je úspěšné plnění úkolů v praxi, a mohou se tedy stát podkladem pro další diskusi a vzájemnou výměnu zkušeností.